

denne modstilling af Østen og Vesten, at sociale faktorer som status, køn, økonomi, livsstil, nationalitet etc. udelades af diskussionerne.

Med sin introduktion og sin afsluttende artikel om den populære kvindelige forfatter Yoshimoto Banana indrammer Treat så at sige antologien. Han får derved indirekte sat en dagsorden for studiet af populærkultur i Japan med flertydighed og mangfoldighed som centrale temaer – hvilket antologien fint lever op til. Populærkultur skal ifølge Treat forstås i flertal. Delvist fordi populærkultur er heterogen i sine fremtrædelsesformer, men især fordi denne heterogenitet tillader individet skiftevis at spille med og imod herskende samfundsideologier. Et forhold, som jeg mener, er relevant, men som jeg ikke synes, antologien formår at belyse tilstrækkeligt, fordi artiklerne netop fokuserer på de kollektive repræsentationer. I sin egen artikel diskuterer Treat således fiktionen individer. Som litteraturforsker er det selvfølgelig det, han skal (og artiklen er interessant), men som antropolog savner jeg nogle levende individer, der forholder sig til fiktionen.

Med henvisning til japanologien, der ofte har fokuseret på finkulturelle aspekter af japansk kultur, argumenterer Treat overbevisende for, at en afvisning af at tage populærkultur seriøst er at afvise at tage Japan seriøst. Studiet af populærkultur er nødvendigt for at forstå Japan, både som en diskurs over nationalt fællesskab og som en magtfuld kraft, der er på spil globalt.

Antologien er et bud på, hvordan Japan kan tages seriøst, og den lever især gennem sin mangfoldighed op til denne seriøsitet.

*Lisbeth Ekstrøm Rasmussen
Institut for Antropologi
Københavns Universitet*

ERIC VENBRUX: A Death in the Tiwi Islands. Conflict, Ritual and Social Life in an Australian Aboriginal Community. Cambridge, New York & Melbourne: Cambridge University Press 1995. ISBN 0-521-47351-9. Pris: £35.

Denne bog er skrevet af en antropolog fra University of Nijmegen i Holland, Eric Venbrux. Han havde bestemt sig til, at han ville studere tiwi-folkets døds- og begravelsesritualer, men efter to måneders feltarbejde bliver en af hans bekendte Tobias Arapi myrdet. Derved får hans feltarbejde den anden drejning, og han be-

gynder at undersøge denne begivenhed og dens konsekvenser. Læseren finder aldrig ud af, hvem der myrdede Tobias Arapi, men det har heller ikke den store betydning, da formålet med bogen er at udforske mordsagen ud fra en bredere kulturel og historisk kontekst. Bogen er ikke en kriminalroman, men et seriøst videnskabeligt arbejde.

Venbrux bog er delt op i 9 kapitler. I det første kapitel kommer han meget kort ind på den teori, han tager udgangspunkt i. Han har valgt at analysere mordsagen ud fra en „processual approach“, inspireret af Manchester-skolen inden for britisk socialantropologi. Han anser sit feltarbejde for at være samtidig historie, og mordsagen betragtes som en diagnostisk begivenhed („diagnostic event“), der er med til at give os et indblik i tiwi-kulturen.

I andet kapitel beskriver han nogle af de dramatiske forandringer, som tiwi-kulturen har gennemgået de sidste 100 år. Hans konklusion er, at tiwi-folket på mange områder har formået at beholde deres egne værdisystemer, selvom de igennem en del år blev undertrykt af katolske missionærer og den australske stat.

Venbrux' bog bærer hele vejen igennem præg af at den er skrevet af en mandlig antropolog, der ikke har snakket med mange kvindelige informanter. Dette er tydeligst i kapitel 3 og 4, der handler om den afdødes far, den afdøde selv og hans forhold til sine tidligere hustruer og elskerinder. Læseren får ikke ret meget at vide om elskerindens holdning til sit forhold til den afdøde eller om, hvorfor hun valgte at have et kærlighedsforhold til den afdøde, selvom hun var gift. Venbrux mener desuden, at kvindeproblemer („women trouble“) kunne være en af årsagerne til mordet, fordi den afdøde ikke fulgte de traditionelle ægteskabsregler. Læseren får det indtryk, at de australske aboriginals føler, at de bør følge de traditionelle ægteskabsregler, men virkeligheden ser nu anderledes ud.

I kapitlerne 5, 6 og 8 får læseren mange interessante og detaljerede etnografiske informationer om tiwi-folkets døds- og begravelsesritualer. Venbrux beskriver, hvordan disse ritualer gennemføres, hvad der foregår og hvilken betydning, de har for tiwi-samfundet. Igennem disse ritualer får performereren mulighed for at udtrykke sin sorg og andre ting, som vedkommende har på hjerte.

I Kapitel 7 får vi et indblik i, hvordan det australske retssystem virker i forhold til de australske aboriginals. Det moderne lovsystem

er meget forskelligt fra de indfødtes egne traditionelle love, hvor klanen kollektivt straffede den enkelte lovovertræder. Venbrux bekræfter i sin bog den påstand, at indfødte ikke bliver behandlet retfærdigt af politiet. En af den afdødes bekendte, Kevin (en anden aboriginal), blev sigtet for mordet på Tobias, fordi han tilstod mordet, efter at han var blevet afhørt af politiet; det viste sig senere, at han var uskyldig. Det er et stort problem i Australien i dag, at mange indfødte føler sig presset til at tilstå noget, de ikke har gjort. Det gør de ifølge Venbrux på grund af sprogproblemer, kommunikationsvanskeligheder og kulturelle misforståelser. Tiwi-folket anser de hvide politifolk for at være „farlige personer“, de er ikke fortrolige med hvide embedsmænd, der heller ikke ved, hvordan de skal omgås de indfødte. Et andet omdiskuteret problem i Australien i dag, som Venbrux ikke kommer ind på i sin bog, er, at mange indfødte dør i politiets forvaring.

Eric Venbrux' bog er velskrevet og informativ. Den kan anbefales til dem, der er interesseret i tiwi-folkets kultur og deres ritualer omkring død og begravelser.

*Pia Monrad Christensen
Institut for Antropologi
Københavns Universitet*

